

KERTOMUS KOTIKIELEN SEURAN 135. TOIMINTAVUODESTA

Sadantenakolmantenakymmenentenäviidentenä toimintavuotenaan Kotikielen Seura on kokoon-
tunut viisi kertaa. Kokouksissa on käynyt keskimäärin 41 henkeä.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2010 Seuran esimies Marja-Leena Sorjonen piti juhla-
esitelmän *Viranomais- ja asiointikielen tutkimuksen haasteita*.

17. huhtikuuta järjestettiin teemapäivä Kielitieto koulun suomen kielen opetuksessa. Tilai-
suudessa puhuivat maisteri Minna Harmanen Helsingin yhteislyseosta aiheesta *Kielitiedolla lisää
kielitäjua. Perusopetuksen ja lukion kielitiedon opetus*, dosentti Markku Haakana Helsingin yli-
opiston suomen kielen oppiaineesta aiheesta *Mitä kieliopista tulee tietää? Suomen kielen yliopis-
to-opinnot*, maisteri Katriina Rapatti Vantaan kaupungista aiheesta *Kehittääkö kielitiedon opetus
kielitaitoa? Suomi toisena kielenä -opetuksen näkökulma* sekä professori Liisa Tainio Helsingin
yliopiston opettajankoulutuslaitoksesta aiheesta *Opettajankoulutus ja kielitieto*. Loppukeskuste-
luun johdatti esimies Marja-Leena Sorjonen.

Syyskuun 30. päivänä humanististen tieteiden kandidaatti Olli Örnmark esitelmöi pro
gradu -tutkielmastaan *Perä-sanana sisäpaikallissijojen kieliopillistuminen* ja filosofian maisteri
Tapani Möttönen pro gradu -tutkielmastaan *Ajanilmausten kognitiivista semantiikkaa*.

Marraskuun 25. päivänä professori Lea Laitisen johtama hanke *Itseoppineet kirjoittajat ja
kirjallistumisen prosessit 1800-luvun Suomessa* esitteli tuloksiaan. Aiheesta *Päiväkirjoista arkkii-
veisuihin: kuinka kansa kirjoitti 1800-luvulla* esitelmöivät professori Lea Laitinen, dosentti Anna
Kuismin, lisensiaatti Kaisa Kauranen, dosentti Taru Nordlund, tohtori Kirsti Salmi-Niklander ja
tohtori Jyrki Hakapää.

Helmikuun 10. päivänä 2011 tohtori Anne Mäntynen esitelmöi aiheesta *Hyvän kielen jäljil-
lä. Normit ja kieli-ideologiat tietokirjallisuuden suomentamisessa*. Lisäksi kokouksessa valittiin
Virittäjän toimitusneuvostosta eronneen tohtori Anne Mäntynen tilalle dosentti Tiina Onikki-
Rantajääskö vuoden 2011 loppuun.

Seuran esimiehenä on toiminut professori Marja-Leena Sorjonen, ensimmäisenä varaesi-
miehenä tohtori Mari Siironen, toisena varaesimiehenä maisteri Toni Suutari, sihteerinä maisteri
Riitta Juvonen, varasihteerinä kandidaatti Eero Voutilainen, rahastonhoitajana tohtori Kaarina
Pitkänen-Heikkilä sekä muina johtokunnan jäseninä tohtori Tapani Kelomäki, professori Ritva
Laury ja dosentti Tiina Onikki-Rantajääskö. Tilintarkastajina ovat olleet maisteri, oikeusnotaari
Anna-Kaisa Pohjola ja merkonomi Karri Haaparinne sekä varatilintarkastajina professori Helena
Kangasharju ja maisteri Ritva Pallaskallio. Kirjanpidosta on vastannut Pretax Oy.

Seuran johtokunta on kokoontunut toimintavuoden aikana 27. huhtikuuta, 17. toukokuuta, 30. syyskuuta sekä 4. ja 25. marraskuuta 2010 sekä 10. ja 11. helmikuuta 2011 eli yhteensä seitsemän kertaa.

Seurassa oli vuoden 2010 lopussa kolme kunniajäsentä ja 670 jäsenmaksunsa maksanutta vuosijäsentä, joista 331 oli täysjäseniä ja 339 opiskelijajäseniä

Seuraa on edustanut Tieteellisten seurain valtuuskunnan syyskokouksessa I varaesimies Mari Siirainen ja Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa II varaesimies Toni Suutari.

August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin, Kai Donnerin ja Artturi Kanniston rahastojen yhteinen lautakunta, johon ovat kuuluneet Suomalais-Ugrilaisen Seuran edustajina professori Riho Grünthal, professori Sirkka Saarinen ja asemansa puolesta Suomalais-Ugrilaisen Seuran esimies professori Ulla-Maija Forsberg sekä Kotikielen Seuran edustajina esimies Marja-Leena Sorjonen ja dosentti Tiina Onikki-Rantajääskö on päättänyt kokouksessaan 4. helmikuuta 2011 antaa vuoden 2010 jaettavissa olevasta 15 000 euron tuotosta Niina Liljalle 3000 euron palkinnon väitöskirjasta *Ongelmista oppimiseen. Toisen aloittamat korjausjaksot kakkoskielisessä keskustelussa*, Rigma Turuselle 3000 euron palkinnon väitöskirjasta *Nonverbal predication in Erzya. Studies on morphosyntactic variation and part of speech distinctions*, Inka Mikkoselle 1000 euron palkinnon väitöskirjasta *“Olen sitä mieltä, että...” Lukiolaisten yleisönosastotekstien rakenne ja argumentointi*, Jack Rueterille 1000 euron palkinnon väitöskirjasta *Adnominal person in the morphological system of Erzya* sekä Taru Viinikaiselle 1000 euron palkinnon väitöskirjasta *Taipuuko "akrobaatti Aleksandra"? Nimikekonstruktio ja nimikkeen taipuminen lehtikielessä 1900-luvulta 2000-luvulle*. Tuotosta jäljelle jäänyt 6 000 euroa varattiin myöhempää käyttöä varten.

Vuosikokouksessa 14. maaliskuuta 2010 julistettiin haettavaksi Sanakirjasäätiön rahastosta 2000 euron apuraha suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Huhtikuun 27. päivänä 2010 pitämässään kokouksessa rahaston lautakunta, jonka muodostaa Kotikielen Seuran johtokunta, on päättänyt myöntää Ilona Halmesmäelle 100 euroa ja Minna Mattaselle 150 euroa pro gradu-tutkielman kustannuksiin, Maria Kelalle 600 euroa Unkarissa järjestettävään Fennougristikongressiin osallistumiseen, Marjut Männistölle ja Noora Rinkiselle 500 euroa Skotlannissa järjestettävään Trends in Toponymy -konferenssiin osallistumiseen ja Kaarina Pitkänen-Heikkilälle 150 euroa Unkarissa järjestettävään International Morphology Meeting -konferenssiin osallistumiseen.

Kokouksessaan 10. helmikuuta 2011 Sanakirjasäätiön rahaston lautakunta on päättänyt jakaa Sanakirjasäätiön rahaston vuoden 2010 jaettavissa olevasta 3215,59 euron tuotosta 2 000 euroa apurahoina suomen ja sen sukukielten tutkimukseen. Apuraha julistetaan haettavaksi Koti-

kielen Seuran vuosikokouksessa, ja päätös ilmoitetaan 29. huhtikuuta 2011. Apuraha voidaan jakaa usean hakijan kesken. Loput tuotosta varataan myöhempää käyttöä varten.

Kokouksessaan 10. helmikuuta 2011 E. A. Saarimaan rahaston lautakunta, jonka muodostaa Kotikielen Seuran johtokunta, on päättänyt myöntää vuoden 2010 jaettavissa olevasta yhteensä 3 446,29 euron tuotosta ja edellisvuoden varauksesta 600 euron palkinnon Riitta Juvoselle artikkelista *Evaluoiva että-yhdyslause ja retoriset rakenteet suomenkielisessä ylioppilasaineessa* (ilm. Virittäjässä 114, s. 39–70) ja Jarkko Niemelle artikkelista *Myönnyttelymuotti – erimielisyyttä enteilevä samanmielisyyden konstruktio* (ilm. Virittäjässä 114, s. 196–222). Jäännös varataan jaettavaksi myöhemmin.

Lauri Kettusen rahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet professori Marja-Leena Sorjonen, professori Riho Grünthal ja maisteri Riitta Juvonen, on päättänyt kokouksessaan 4. helmikuuta 2011 antaa vuoden 2010 jaettavissa olevasta yhteensä 2 564,10 euron tuotosta ja edellisvuoden varauksesta Santra Jantuselle 500 euron palkinnon pro gradu -tutkielmasta *Liivin kielen ajan perusyksiköihin perustuvat ajan adverbialit*, Hanna-Ilona Härmävaaralle 1 000 euron matka-apurahan Oslossa pidettävään kaksikielisyyskonferenssiin sekä Helsingin yliopiston Viron kielen ja kulttuurin opiskelijoille 1 000 euroa Luoteis-Viroon tehtävän opintoretken kustannuksiin. Loput tuotosta varattiin myöhempää käyttöä varten.

Heston koululaiskielirahaston lautakunta, johon ovat kuuluneet professori Marja-Leena Sorjonen, maisteri Ritva Saksi, tohtori Kaarina Pitkänen-Heikkilä ja maisteri Riitta Juvonen, on kokouksessaan 1. kesäkuuta 2010 päättänyt palkita Viikin normaalikoulun 9.-luokkalaiset Laura Alikosken, Bettina Geitelin, Laura Karnolan, Emilia Kokkosen ja Sanni Soilammen kunkin 25 euron arvoisella kirjakaupan lahjakortilla välituntiaiheisen tallenteen tekemisestä. Kokouksessaan 11. helmikuuta 2011 lautakunta on päättänyt, että vuoden 2010 yhteensä 516,24 euron tuotto ja edellisvuoden varaus varataan myöhempää käyttöä varten.

Kuluneena toimintavuonna Seura on perinteiseen tapaan onnitellut ansioituneita jäseniään heidän merkkipäivinänsä sekä ottanut osaa poismenneiden jäsenten omaisten suruun.

Aikakauslehti Virittäjä ilmestyi vuonna 2010 neljänä viikkona, joissa oli yhteensä 636 sivua. Tilaajia oli vuoden 2010 lopussa 848. Päätoimittajana on toiminut dosentti Tiina Onikki-Rantajääskö ja varapäätoimittajana tohtori Minna Jaakola. Toimitussihteerinä on työskennellyt ylioppilas Kaisa Ranta. Kirjallisuusosastosta on vastannut tohtori Maria Kela. Toimituksessa ovat työskennelleet myös verkkosivuista vastannut maisteri Toni Suutari ja Virittäjän taloutta ja tilauksia hoitanut maisteri Hanna-Ilona Härmävaara. Vuoden 2011 alusta Virittäjän päätoimittajana on toiminut tohtori Anne Mäntynen.

Aikakauslehti Virittäjän toimitusneuvosto on kokoontunut 26. helmikuuta 2010. Toimitusneuvostoa on johtanut Seuran esimies, professori Marja-Leena Sorjonen. Muina jäseninä ovat toimineet professori Hannele Dufva, professori Marja-Liisa Helasvuo, dosentti Ilona Herlin, professori Tuomas Huumo, professori Kaisa Häkkinen, dosentti Jarmo Jantunen, professori Marja Järventausta, tohtori Kaija Kuiri, professori Johanna Laakso, professori Jarmo Lainio, professori Lea Laitinen, dosentti Petri Lauerma, professori Ritva Laury, professori Esa Lehtinen, tohtori Kaija Mallat, tohtori Anne Mäntynen, tohtori Richard Ogden, professori Karl Pajusalu, tohtori Helka Riionheimo ja professori Liisa Tainio.

Seuran pitkäaikaisten sijoitusten arvoksi on vuoden 2010 tilinpäätökseen merkitty 123 451,71 euroa. Seuran ja Virittäjän pankkitalletusten määrä on ollut tilikauden päättyessä 43 741,86 euroa. Näistä varoista, yhteensä 167 193,57 euroa, kuului Virittäjälle 24 871,67 euroa ja Seuralle ja sen hallinnoimille rahastoille 142 321,9 euroa. Pitkäaikaiset sijoitukset jakautuvat Seuralle ja rahastoille seuraavasti: Kotikielen Seura 3,9 %, Sanakirjasäätiö 36,1 %, Lauri Kettusen rahasto 31,8 %, E. A. Saarimaan rahasto 26,6 % ja Hesteon koululaiskielirahasto 1,6 %. Taseeseen on merkitty myös muita eriä. Vuoden 2010 taseessa vastaavaa ja vastattavaa on kumpaakin 168 372,53 euroa.

Virittäjän tuotot olivat vuonna 2010 ilman avustuksia yhteensä 31 265,13 euroa. Nämä tulot ovat kertyneet tilausmaksuista (30 961,53 euroa) ja korkotuotoista (303,60 euroa). Tieteellisten seurain valtuuskunta myönsi julkaisuavustusta 18 000,00 euroa ja Suomen tiedekustantajien liitto ry avustuksen laite- ja ohjelmistohankintoihin (1 500,00 euroa). Yhteensä Virittäjän tulot olivat 50 765,13 euroa. Menoja kertyi 43 334,25 euroa. Suurimmat kulut aiheutuivat painatuksesta ja postituksesta (14 752,61 euroa), palkoista, palkkioista ja korvauksista (sosiaalikuluneen 22 748,26 euroa). Virittäjän tulos vuodelta 2010 on siis 7 430,88 euroa ylijäämäinen.

Syynä Virittäjän ylijäämään on osin se, että Virittäjä oli varautunut OJS-järjestelmään siirtymisestä ja lukijakyselystä aiheutuviin kuluihin, mutta molemmat ovat viivästyneet. Virittäjän ylijäämää käytetään seuraavalla tilikaudella edellä mainittuihin tarkoituksiin. Lisäksi Eläketurvakeskuksesta odotettiin sovellusratkaisua toimituksen palkkioiden eläkemaksuista ja ennakkoon varauduttiin myös mahdollisiin takautuviin maksuihin. Asian käsittely on takautuvien maksujen osalta vielä kesken. Lehden edellisvuoteen nähden kohonneet tilausmaksutuotot selittyvät osin vuoden 2009 erikoisnumeron saamasta suuresta kiinnostuksesta. Lisäksi ulkoasu-uudistuksen myötä painatuskuluja on saatu vähennettyä.

Seuran tuotot koostuivat pääosin jäsenmaksuista, jotka olivat 3 003,00 euroa. Seuran kulut olivat 2 828,46 euroa, ja ne koostuivat pääosin kirjanpidosta, postikuluista ja jäsenkokousten järjestämisestä. Kotikielen Seuran ja Virittäjän vuoden 2010 yhteinen tilinpäätös osoittaa tuottoja 61 011,51 euroa ja kuluja 52 964,52 euroa, joten ylijäämäksi muodostuu 8 046,99 euroa.

Helsingissä 11. helmikuuta 2011

Riitta Juvonen

Kotikielen Seuran sihteeri